

UDRUGA RAGUSA BUS
VUKOVARSKA 30
DUBROVNIK

Dubrovnik, 20. prosinca 2022. godine

VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
FRANKOPANSKA 16
ZAGREB

PREDMET: Upravna tužba protiv Rješenja tuženika Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Hrvatske, klasa: UP/I 034 – 03/22 – 03/005, Urbroj: 580 – 10/65 – 2022 – 042, od 17. studenog 2022. godine

Predmetnim rješenjem, **presliku kojega dostavljamo u prilogu tužbe**, je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja Republike Hrvatske odbacila našu inicijativu za pokretanjem postupka po službenoj dužnosti u predmetu za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Libertas – Dubrovnik d.o.o.

Budući tuženik nije točno i potpuno utvrdio činjenično stanje pa do primjene materijalnog prava nije niti došlo zbog pogrešnih i nepotpunih zaključaka tuženika, odnosno je materijalno pravo pogrešno primijenjeno, ovim putem zahtijevamo poništenje predmetnog rješenja iz razloga kako slijedi.

U osnovama se vidi da se radi o sporu između privatnog i javnog sektora, u kojemu javni sektor javnopravne administrativne zabrane ili uvjete koristi kako bi ostvario povoljnije uvjete u odnosu na privatni sektor.

Javnopravni sektor ne smije konkurirati privatnom sektoru, osobito ako se financira iz javnih sredstava kao što je ovdje slučaj. To, prvo, zbog toga što je osnovan u svrhu podmirivanja javnih potreba, drugo, zbog toga što se financira javnim sredstvima, treće, zbog toga što zbog svojih učinaka osnivači brinu brigu o tome da li će taj javnopravni subjekt, za kojeg se pokušava prikazati uloga gospodarskog subjekta, opstati ili neće.

Zbog toga je jasna briga Grada Dubrovnika i Sanitata da vezama osnivača i društava, odnosno povezanih društava i osnivača paušalnim tvrdnjama i povezivanjem sa propisima osporavaju jasno činjenično stanje.

Jasno činjenično stanje sastoji se u tome da je Grad Dubrovnik administrativnopravnim mjerama i neformalnim postupanjem osigurao društvu kojemu je osnivač, Libertas – Dubrovnik d.o.o. izlazak na tržište povremenog prijevoza putnika u cestovnom prometu.

Administrativnopravne mjere koje je grad Dubrovnik poduzeo u tome cilju su donošenje posebnih prometnih uređenja, pozivanjem na propise o sigurnosti putnika u cestovnom prometu, koje utječu na tržište povremenog prijevoza. Sa tim mjerama postoje i mjere koje se mogu podvesti pod zaključak da kada povremeni prijevoz (shuttle prijevoz, kako ga zovu putničke agencije koje su dostavile očitovanja), obavlja Libertas, onda se ne plaća ni posebna

dozvola radi bržeg pristupa Pilama niti naknada za parkiranje na Pilama, a kada takve prijevoze obavljaju drugi gospodarski subjekti onda prema njima važe mjere koje su jednako za sve, kako licemjerno tvrde Grad Dubrovnik i Sanitat.

To se najbolje može zaključiti iz očitovanja putničkih agencija, koje tuženik prepričava na stranicama 10. do 12. obrazloženja.

Iz očitovanja putničkih agencija vidljivo je da kada Libertas – Dubrovnik d.o.o. obavlja povremeni prijevoz, agencije ne plaćaju posebne naknade za prolazak relacijom Boninovo – Pile niti parkiranje na Pilama, o čemu agencije zaključuju da je korištenje Libertasa u odnosu na druge prijevoznike jeftinije jer se ne plaća posebna naknada te je i brže u odnosu na druge prijevoznike jer Libertas bez naknade prometuje bržim pravcem.

Javnopravni subjekt kakav je Libertas – Dubrovnik d.o.o. osnovan je isključivo radi obavljanja komunalne djelatnosti javnog prijevoza putnika u cestovnom prometu na području osnivača. Osnivači su navedeni kod Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, u inicijativi je pokazano koliko novčanih sredstava Libertas – Dubrovnik d.o.o. godišnje prima od osnivača.

Osnovna nezpoznanica o kojoj, kao podnositelj inicijative, u vremenu prije podnošenja, unatoč postupku ostvarivanja prava na pristup informacijama, nismo uspjeli dobiti, koju niti tuženik nije ispitao, a koja je najjednostavniji dokaz, je iznos prihoda od posebnog linijskog i povremenog prijevoza putnika koje je Libertas – Dubrovnik d.o.o. izvršio u prethodnom vremenu.

Naime, tuženik svoju odluku temelji na obilježjima mjerodavnog tržišta i kratkim djelovanjem Libertasa u razdoblju od 2019. do 2022. godine u povremenom prijevozu putnika bez objašnjenja koja su obilježja mjerodavnog tržišta osim paušalnih navoda o mjerodavnom tržištu u zemljopisnom i proizvodnom obliku, a osobito bez informacije koliki je prihod Libertasa od obavljanja povremenog prijevoza. To je jedna od značajki koje pokazuju da činjenično stanje nije pravilno niti točno utvrđeno, među kojim značajkama je i podatak da su agencije oslobođene „ usmenim zaključkom „ od plaćanja naknada za prometovanje i parkiranje kada prijevoz obavlja Libertas.

Nastavno na to, mora se postaviti pitanje i ako je Libertas javno poduzeće zašto pravi konkurenciju poduzećima koja su u privatnom vlasništvu.

Pogrešno utvrđeno činjenično stanje sastoji se i u činjenici da je inicijativom upozoreno da Libertas obavlja i posebni linijski prijevoz učenika osnovnih škola na području Dubrovačko – neretvanske županije iako je to isključivo komercijalno tržište pa je mjerodavno tržište moralo biti utvrđeno u zemljopisnom i proizvodnom značenju i u odnosu na posebni linijski prijevoz učenika osnovnih škola jer je jasno da se Libertas bavi i tom djelatnošću.

Nadalje je tuženik „ oprao ruke „ od korištenja sredstava osnivača i europskih fondova u cilju osvajanja tržišta posebnog i povremenog prijevoza putnika tako što je posebno naglasio da pitanje namjenskog korištenja sredstava iz fondova Europske unije nije u njegovoj nadležnosti iako se ovdje radi i o sredstvima osnivača, iako je tuženik prema članku 18.

Zakona o općem upravnom postupku bio dužan podnesak uputiti i nadležnom tijelu, ako već smatra da nije nadležan za postupanje po podnesku.

Da je korištenje javnih i europskih sredstava od strane Libertasa povezano sa konkretnim slučajem jasno je ako se uzmu u obzir činjenice da Libertas ne plaća naknade za prometovanje i/ili parkiranje te da koristi najbržu rutu Gruž – Pile na način da autobusi koji obavljaju komunalni prijevoz putnika, financirani i od osnivača i od fondova Europske unije, izvršavaju povremene prijevoze na istoj relaciji i da zbog svojega statusa komunalnog prijevoza nemaju dodatne obveze u odnosu na druge prijevoznike, jer su i povoljniji i brži od autobusa drugih prijevoznika.

Obrazloženje tuženika da je u promatranom razdoblju Libertas izdao samo jedan račun u 2020. godini i 5 računa 2021. godini, bez podataka o iznosima ne može nikako biti točno i kosi se sa zdravim razumom jer su agencije u svojim očitovanjima navele da koriste Libertasove usluge, pa tako agencija Applicon navodi da je koristila Libertasova dva zglobna autobusa (radi se o autobusima namijenjenim isključivo za komunalni prijevoz jer imaju više stajaćih nego sjedećih mjesta) te ista agencija zaključuje da Libertas radi takvih prijevoza koristi rutu javnog linijskog prijevoza. Nadalje, i agencija Gulliver travel navodi da koristi usluge Libertasa te da Libertas ne koristi naplatnu uslugu za prometovanje kroz Dubrovnik, a agencija Elite navodi da također koristi usluge Libertasa, da ne snosi trošak prometovanja ili parkiranja, a osobito je značajan podatak da ista agencija navodi da troškove ne snosi temeljem usmenog zaključka.

Obzirom da se radi o više putničkih agencija koje koriste Libertasove usluge jasno je da 6 računa u dvije godine takvog poslovanja predstavlja zanemariv broj izdanih računa u odnosu na stvarnu količinu izvršenih usluga te da je i to jedna od indicija da Libertas koristi autobuse namijenjene za javni linijski prijevoz radi obavljanja povremenog prijevoza, a da takve podatke ne prikazuje jer povremeni prijevoz obavlja i autobusima i rutama javnog linijskog prijevoza pa da ih prikrija zbog toga što je svjestan da time nezakonito koristi javna sredstva te nelojalno konkurrira privatnim prijevoznicima.

Temeljem članka 12., stavak 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, pretpostavlja se da je poduzetnik u vladajućem položaju ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati na mjerodavnom tržištu, u značajnoj mjeri neovisno o svim stvarnim ili mogućim konkurentima, potrošačima, kupcima ili dobavljačima, osobito ako, između ostalog, ima značajnu tržišnu snagu u odnosu na stvarne ili moguće konkurente, osobito obzirom na, između ostalog:

- tržišni udjel i položaj i vrijeme kroz koje ga ostvaruje,
- financijsku snagu,
- prednosti u pristupu izvorima nabave ili tržištu,
- povezanost sa drugim poduzetnicima,
- pravne ili činjenične zapreke pristupa drugih poduzetnika tržištu,
- sposobnost nametanja tržišnih uvjeta s obzirom na njegovu ponudu ili potražnju.

U konkrentom slučaju tržišna snaga Libertasa je nemjerljiva u odnosu na druge prijevoznike pa se Libertas na tržištu posebnog linijskog i povremenog prijevoza ponaša neovisno o konkurentima tako što javnopravna ograničenja osnivača, Grada Dubrovnika, koristi kako bi osvojio tržište povremenog prijevoza putnika, potrošače ta stvar ne zanima jer se radi o

turistima koji kruzerima u paket aranžmanu dolaze u Dubrovnik, kupcima, koji su isključivo putničke agencije, Libertas omogućava manji trošak prijevoza turista iz luke Gruž do Pila, dobavljače isto tako ta stvar ne zanima jer nisu izravno uključeni u cijeli proces.

Da Libertas ima značajnu tržišnu snagu u odnosu na stvarne ili moguće konkurente govori činjenica da Libertas ima isključivo pravo na javni linijski prijevoz na području osnivača, znači Grada Dubrovnika i više općina sa toga područja, da Libertas iako je javno poduzeće obavlja i veliki dio tržišta posebnog linijskog prijevoza učenika osnovnih škola Dubrovačko – neretvanske županije i još uz to obavlja i javni linijski prijevoz putnika na području Dubrovačko – neretvanske županije.

Prema tome Libertas ima i tržišni udjel koji ga u više od 40% svrstava u monopolista prema propisima o tržišnom natjecanju. Taj položaj tuženik nije ispitivao.

Financijska snaga Libertasa je neupitna, osim financiranja od strane osnivača ima i financiranje od Europskih fondova, isti raspolaže i prihodima od posebnog linijskog prijevoza učenika osnovnih škola Dubrovačko – neretvanske županije (sredstva Ministarstva znanosti i obrazovanja za učenike osnovnih škola), prihodima od javnog linijskog prijevoza putnika na području Dubrovačko – neretvanske županije (sredstva Ministarstva znanosti i obrazovanja za učenike srednjih škola) pa Libertasu nije problem preuzeti još o povremeni prijevoz putnika u cestovnom prometu.

Prednosti u pristupu tržištu su također povezane sa financijskom snagom jer se iz financiranja javnim sredstvima može lakše računati sa pristupom drugim tržištima jer je u konkretnom slučaju financiranje javnim sredstvima povezano sa javnopravnim ograničenjima i/ili zabranama koje utječu na mogućnost obavljanja bilo koje djelatnosti dovelo do ulaska Libertasa na isključivo komercijalno tržište, gdje se kolateralne činjenice ili posljedice rješavaju „ usmenim zaključkom“.

Povezano sa prethodnim, ponavljamo da obilježja mjerodavnog tržišta prema propisima o zaštiti tržišnog natjecanja od strane tuženika nisu utvrđena ni u skladu sa našom inicijativom niti u skladu sa zemljopisnim i proizvodnim obilježjima mjerodavnog tržišta jer kombinacijom javnog financiranja i položajem na tržištu posebnog linijskog prijevoza učenika osnovnih škola i javnog linijskog prijevoza putnika na području Dubrovačko – neretvanske županije obzirom na javnopravne mjere osnivača, Libertas se na svakom od tih tržišta može ponašati kako hoće.

Povezanost sa drugim poduzetnicima je također jasna (ako se to može uopće zvati poduzetnicima !?) jer je jasno iz očitovanja Grad Dubrovnika i Sanitata da oba subjekta generalno osporavaju činjenice protekcije Libertasa u osvajanju tržišta povremenog prijevoza turista na relaciji Luka Gruž – Pile i obratno, koje činjenice jasno navode putničke agencije koje rade na dovođenju turista sa kruzera u Dubrovnik.

Pravne i činjenične zapreke pristupa drugim poduzetnicima mjerodavnog tržištu nalaze se u odlukama Grad Dubrovnika o prometovanju na relaciji Luka Gruž – Pile i obratno, gdje se je Grad Dubrovnik pobrinuo da Libertasovi autobusi ne plaćaju naknadu za prolaz (vinjeta) na najbržoj prometnici od ta dva mjesta niti da moraju platiti naknadu za parkiranje na Pilama,

prvo jer se radi o liniji javnog linijskog prijevoza, drugo jer agencije imaju „ usmeni zaključak „ o oslobođenju troškova ako koriste usluge Libertasa.

Iz takvih uvjeta se postiže i još jedan uvjet iz članka 12. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja koji govori o utjecaju vladajućeg položaja na ostale gospodarske subjekte, a to je sposobnost nametanja tržišnih uvjeta s obzirom na njegovu ponudu ili potražnju, gdje je neizbježno spomenuti više puta spominjanu činjenicu da agencije ne plaćaju posebne naknade (vinjete) za prometovanje najbržom rutom od Luge Gruž do Pila i obratno i naknade za parkiranje na Pilama jer su to tržišni uvjeti koje svaki gospodarski subjekt ne može odbiti ako računa na ekonomičnost i učinkovitost poslovanja.

Prema tome se vidi da je više od polovine uvjeta iz članka 12. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja u odnosu na Libertas ispunjeno kako bi nadležno tijelo, u ovome slučaju Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, utvrdilo i zabranilo zlouporabu vladajućeg položaja na tržištu, ali se to u ovome slučaju nije dogodilo nego je ostalo na činjenicama nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a materijalno pravo tu nije niti primijenjeno.

Zbog toga zahtijevamo poništenje pobijanog rješenja te naknadu troška postupka u iznosu od 20.000,00 kn.

Sa poštovanjem!

Predsjednica Udruge
Vesna Lukić

U prilogu:
- kao u tekstu